

Ohje valvontaviranomaisille ympäristölupahakemuksen arvioinnin ja luvantarveharkinnan tekemiseksi sikojen ja siipikarjan tehokasvatusta koskevien BAT-päätelmien julkaisun jälkeen

Tämä ohje on laadittu valvontaviranomaisten avuksi teollisuuspäästädirektiivin mukaisten eläinsuojien ympäristölupahakemusten arvioinnin ja luvantarveharkinnan tekemisessä.

Euroopan komissio on hyväksynyt siipikarjan tai sikojen tehokasvatusta koskevan vertailuasiakirjan ja uudet päätelmät on julkaistu 21.2.2017. Valvontaviranomaisen on tiedotettava toiminnanharjoittajille sen pääasiallista toimintaa koskevien uusien BAT-päätelmien voimaantulosta ja ympäristönsuojelulain 80 §:n mukaisesta selvitysvelvollisuudesta. BAT-selvitys tulisi laatia lomakkeelle, josta löytyvät kaikki päätelmät. Lomake löytyy ymparisto.fi -sivulta:

<http://www.ymparisto.fi/fi->

[FI/Asiointi luvat ja ymparistovaikutusten arviointi/Luvat ilmoitukset ja rekisterointi/Ymparistolupa/Miten ymparistolupa haetaan ohjeet ja lomakkeet](http://www.ymparisto.fi/fi-Asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/Luvat_ilmoitukset_ja_rekisterointi/Ymparistolupa/Miten_ymparistolupa_haetaan_ohjeet_ja_lomakkeet)

BAT-selvitys tulee olemaan osa tilan ympäristönhallintajärjestelmää, johon sisältyvät myös lupapäätöksissä edellytetty vuosiraportointi ja tilan ylläpitämä tarkkailukirjanpito. Toiminnanharjoittajan tulee täyttää BAT-selvityslomake nyt päätelmien julkaisun jälkeen. BAT-selvitystä tulee päivittää, mikäli tilalla otetaan käyttöön uusia tuotantomenetelmiä, joilla on vaikutusta ympäristöpäästöihin.

Selvityksen arviointi, luvantarveharkinta ja toimenpiteet

Valvontaviranomaisen (ELY-keskuksen) on tarkastettava BAT-selvitys, tehtävä arviointi ja ratkaistava luvan päivittämistarve mahdollisuuksien mukaan kolmen kuukauden aikana asian vireille tulosta, mutta viimeistään vuodessa päätelmien julkaisemisesta.

Mikäli lupaa ja lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa muilla perusteilla kuin päätelmien vaatimusten toteuttamiseksi, on valvontaviranomaisen pyrittävä tunnistamaan ja arvioimaan mahdollisimman nopeasti, jotta koko tarkistamismenettelyn eri vaiheiden toteuttamiselle jää riittävästi aikaa. Tällainen peruste on esimerkiksi luvan mukaisen eläinmäärän olennainen muutos. **Lupahakemus tulee panna vireille ympäristönsuojelulain 29 pykälän nojalla, ei BAT-tarkistamishakemuksena.**

Valvontaviranomaisen tulee porrastaa tarkistushakemusten määräajat siten, että sekä valvonta- että lupaviranomaisella on riittävästi aikaa ratkaista tarkistamisasia. Lisäksi toiminnanharjoittajalle tulee jäädä riittävästi aikaa mahdollisten muutosinvestointien toteuttamiseen (YSA 34 §).

Jos arvioidaan, että lupa on ajan tasalla, valvontaviranomainen lähettää menettelyn päättymisestä kirjeen (arvionsa) toiminnanharjoittajalle ja tarkistamisasian käsittely päättyy.

Jos arvioidaan, että lupa ei ole ajan tasalla eli olemassa oleva lupa, lupamääräykset ja toiminnanharjoittajan BAT-selvitys eivät vastaa päätelmien tai ympäristönsuojelulain vaatimuksia, valvontaviranomainen määrää toiminnanharjoittajan jättämään tarkistamista koskevan lupahakemuksen lupaviranomaiselle. Valvontaviranomaisen päätöksessä on ilmoitettava hakemuksen jättämisen määräaika, jonka täytyy olla vähintään kuusi kuukautta määräyspäätöksen antopäivästä.

Valvontaviranomainen voi antaa määräyksen luvan tarkistamisesta, vaikka toiminnanharjoittaja ei olisikaan toimittanut lain mukaista BAT-selvitystä (YSL 80.3 §).

ELY-keskuksen arvio on päivättävä ja siinä on esitettävä arvioinnin lopputulos perustelluineen. Lisäksi arvio ja määräys on talletettava ympäristönsuojelun tietojärjestelmään ja tieto arvion tekemisestä ja määräyksen antamisesta on julkaistava ELY-keskuksittain ymparisto.fi-sivuilla, <http://www.ymparisto.fi/fi->

[FI/Kulutus ja tuotanto/Paras tekniikka BAT/Luvan tarkistaminen](#) (YSA 34 §).

Valvontaviranomaisen antama määräys luvan tarkistamiseksi on oikaisuvaatimuskelpoinen hallintopäätös. Vain toiminnanharjoittaja voi hakea oikaisua määräyspäätökseen. (YSL 194 §) Oikaisua haetaan aluehallintovirastolta 30 päivässä päätöksen tiedoksisaannista (Hall 49c §). Jos aluehallintovirasto hylkää oikaisuvaatimuksen eli pitää luvan tarkistamismääräyksen voimassa, muutoksenhakumahdollisuus päättyy tässä vaiheessa. Toiminnanharjoittajan on pantava lupa-asia vireille aluehallintovirastossa. Aluehallintoviraston oikaisuvaatimusasiassa tekemästä ratkaisusta voi valittaa vasta itse lupa-asian ratkaisun yhteydessä. Jos aluehallintovirasto hyväksyy oikaisuvaatimuksen eli toteaa, että lupaa ei ole tarpeen tarkistaa, tarkistamismenettely päättyy.

Toiminnanharjoittaja voi jättää selvitysvaiheen väliin ja siirtyä suoraan lupavaiheeseen. Tällöin toiminnanharjoittajan pitää jättää aluehallintovirastoon luvan tarkistamista koskeva lupahakemus, jossa BAT-päätelmät otetaan huomioon. Toiminnanharjoittaja antaa tiedon hakemuksen jättämisestä myös valvontaviranomaiselle. Tällaisessa tapauksessa ELY-keskuksen ei tarvitse antaa tarkistamismääräystä eikä myöskään tarvitse antaa asiasta hallintopäätöstä.

Keskeiset tekijät YSL 80 §:n mukaisten selvitysten harkinnassa

Keskeiset päätelmien sitovuuden astetta koskevat säännökset ovat ympäristönsuojelulain 75–78 §:t.

Direktiivilaitoksen päästöraja-arvojen, tarkkailun ja muiden lupamääräysten on parhaan käytökelpoisen tekniikan vaatimuksen toteuttamiseksi perustuttava päätelmiin. Päästöille on ympäristöluvassa määrättävä päästöraja-arvot siten, että päätelmien päästötasoja ei ylitetä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa (YSL 75 §).

Eläinpaikkakohtainen kasvatusvaiheen ammoniakkipäästöraja on sitova ja siitä voi poiketa ainoastaan ympäristönsuojelulain 78 § mukaisin perustein silloin, kun toiminnanharjoittajan kustannukset ovat kohtuuttomat suhteessa saavutettaviin ympäristöhyötyihin. Poikkeamatarve koskee todennäköisesti ammoniakkipäästörajaa ja tarkkailua tai tekniikan käyttöönottoa koskevaa lisäaikaa. Poikkeaman osalta lupaviranomainen harkitsee, onko poikkeamalle olemassa perusteet sekä ovatko hakemuksessa esitetyt tiedot hyötyjen ja kustannusten arvioinnista asianmukaisia.

Direktiivilaitoksen ympäristölupa on tarkistettava, jos se **ei vastaa voimassa olevia päätelmiä** ja ympäristönsuojelulakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Koskee myös niitä toiminnanharjoittajia, joiden ympäristöluvan enimmäiseläinmäärä ylittää direktiivilaitoksen rajan, mutta toimintaa ei ole aloitettu tai laajennusta ei ole toteutettu ja nykyinen eläinmäärä on alle direktiivirajan (YSL 80.1 §).

Ympäristöluvuissa ei nykyisellään ole päästöraja-arvoja, eikä niiden tarkkailua koskevia lupamääräyksiä, joten ne on lisättävä ympäristölupiin. Muiden BAT-päätelmien vaatimusten lisäämistä ympäristölupiin aluehallintovirasto harkitsee lupakäsittelyn yhteydessä.

Käytännössä 80 §:n menettelyn mukaisen luvan tarkistamisen tulee koskea vain BAT-päätelmien perusteella määrättävää lupamääräysten tarkistamista, eli ei avata koko lupaa, ellei siihen ole erityistä syytä.

Arvioinnin avuksi

Yleisiä BAT-päätelmiä sovelletaan sekä sika- että siipikarjapuolelle. Lisäksi sovelletaan sektorikohtaisia päätelmiä (luvut 4.12 ja 4.13), jotka sisältävät sikojen (BAT 30), munintakanojen/siitosbroilereiden/nuorikoiden (BAT 31) ja broilereiden (BAT 32) **kasvatusvaiheen ammoniakkipäästöille sitovat päästötasot** (BAT-AEL, kg NH₃/eläinpaikka/vuosi).

Päästöraja-arvojen, tarkkailun ja muiden lupamääräysten on parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimusten toteuttamiseksi perustuttava päätelmiin, mutta täyttä identtisyyttä päätelmien ja ympäristöluvan välillä ei vaadita (YSL 75.1 §).

Päätelmät sisältävät vaatimuksia muun muassa teknisistä menetelmistä, joilla vähennetään lähinnä ammoniakki- ja hajupäästöjä tuotannon ja lannankäsittelyn eri vaiheissa, sekä vaatimuksia typen ja fosforin eritykselle. Ammoniakkipäästöjen vähentäminen on tarpeen Suomen kansainvälisten päästövähennysveloitteiden noudattamiseksi. Lisäksi päätelmät sisältävät vaatimuksia melu- ja hajupäästöjen tarkkailusta, jos haitat herkille kohteille ovat todennäköisiä tai haittoja on todettu aiheutuvan.

Jos tilan toiminta ei joltain osin ole BAT-päätelmien mukaista, niin toiminnanharjoittajan esittämän tekniikan riittävyys arvioidaan tapauskohtaisesti (YSL 75.2 §).

Tilalla käytössä olevien menetelmien kuvaukset, jotka liittyvät parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan, saattavat käydä esille ympäristöluvan kertoelmaosiosta. Puutteet eivät välttämättä johda koko luvan avaamiseen, vaan ympäristölupaan ainoastaan lisätään päätelmien vaatimat toimialakohtaiset päästöraja-arvot ja tarkkailua koskevat lupamääräykset.

Pääsääntö on, että kaikki päätelmäkohdat, jotka liittyvät päästötasoihin tai tarkkailuun sekä niitä tukevaan ympäristöjärjestelmään (ml. hajun- ja melunhallintajärjestelmät) tulee ottaa luvan tarkistamisen yhteydessä esille.

Seuranta

Valvontaviranomaisen on direktiivilaitoksen valvonnassa seurattava ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisten luvan muuttamista koskevien perusteiden olemassaoloa ja pantava tarvittaessa vireille luvan muuttamista koskeva asia. Arvioinneissa on otettava huomioon eläinsuojan päästöjen tarkkailusta ja toiminnan tarkastuksista saadut tiedot (VNA 35 §).